

Koncepcja dydaktyczno-wychowawcza

Spółecznej Szkoły Podstawowej Nr 26 STO w Warszawie

im. prof. Jigoro Kano

oraz

Program Wychowawczy Szkoły

Nasza szkoła powstała w 1989 r. Jest wspólnym dziełem rodziców, nauczycieli i dzieci dla których edukacja i wychowanie mają bardzo istotne znaczenie dla rozwoju człowieka i społeczeństwa.

Fundament pedagogiczny

Świat zmienia się z nieprawdopodobną szybkością. Wiedza ludzka co 10 lat ulega podwojeniu. W świecie o względnej stabilizacji i sztywnych barierach społecznych wychowanie modeluje terażniejszość na wzorach przeszłości i w ten sposób wyznacza przyszłość. Ale ten wygodny świat już przestał istnieć, podczas gdy nasze systemy oświatowe starają się za wszelką cenę dawać świadectwo czasom już nieistniejącym. Wydaje się zatem, że kluczowe znaczenie ma teraz przygotowanie młodych ludzi do „zmiany”, współdziałania, przejawiania postawy twórczej i krytycznej refleksji w stale i szybko zmieniającej się rzeczywistości.

Oczywiście nie możemy zapomnieć, że szkoła w swej podstawowej funkcji służy zapewnieniu ciągłości i stabilizacji społeczeństwa, stąd też preferuje przekazywanie wiedzy zamkniętej i sprawdzonych postaw. Stoimy więc przed zasadniczym wyborem pomiędzy oczekiwaniem społecznym a potrzebą twórczego rozwoju dziecka i nas samych w klimacie optymizmu, zaufania i wolności.

Fundamentem pedagogicznym, na którym chcemy budować naszą szkołę, jest pedagogika humanistyczna stawiająca człowieka – jako osobę – w centrum zainteresowania, jak również wartości płynące z patriotyzmu i etyki chrześcijańskiej.

Szczególnej wagi nabiera tworzenie właściwego klimatu psychologicznego i relacji pomiędzy uczniami i nauczycielami, sprzyjającej uczeniu się. Nauczyciel ułatwiający uczenie się dzieli z uczniami, rodzicami i władzami szkolnymi odpowiedzialność za proces uczenia się. Efekty mierzy się nie tylko ocenami, ale też tym, czy uczeń zrobił postępy w uczeniu się „jak się uczyć” tego, co chce wiedzieć. Staramy się, by samodyscyplina, odpowiedzialność i wewnętrzna motywacja stopniowo zastępowały zewnętrzną dyscyplinę.

W takiej humanistycznie zorientowanej szkole dziecko:

- odkryje, że uczenie się jest interesujące,
- będzie lubiło i szanowało nauczycieli, a także będzie przez nich lubiane i szanowane,
- będzie lubiło szkołę i z chęcią do niej przychodziło,
- odkryje, że niektóre rzeczy są trudne do nauczenia się: wymagają wysiłku, koncentracji i samodyscypliny,
- nauczy się podejmować zadania z innymi oraz wspólnie z nimi pracować dla osiągnięcia celu,
- znajdzie w szkole miejsce dla rozwijania swoich zainteresowań,
- będzie czytać, myśleć i dyskutować o ważnych sprawach swoich czasów,
- będzie rozwijało zaufanie do siebie i akceptację.

Tym samym bliskie są nam koncepcje Nowego Wychowania, pracy pedagogicznej J. Korczaka, C. Rogersa, M. Montessori, J. Deweya, C. Freineta.

Innym ważnym elementem naszego fundamentu pedagogicznego jest także blisko trzydziestoletnia tradycja szkoły oraz filozofia judo, którego twórcą był prof. Jigoro Kano – nasz patron.

Ideał wychowawczy

Naszym głównym celem jest wspomaganie rodziców w wychowaniu i kształceniu dziecka. Zamierzony efekt naszych oddziaływań opiszemy w postaci sylwetki ucznia kończącego kolejne etapy edukacji.

Sylwetka ucznia kończącego naukę w klasie trzeciej

Uczeń kończący klasę trzecią dobrze orientuje się w swoim najbliższym otoczeniu: domu i szkole. Lubi szkołę i lubi się uczyć. Sprawnie posługuje się zdobywaną wiedzą w życiu codziennym. W kontaktach z innymi ludźmi stosuje podstawowe zasady związane z komunikowaniem się. Formułuje pytania i poszukuje na nie odpowiedzi. W swoim zachowaniu prezentuje pogodę ducha.

Jest **otwarty**. Swobodnie współpracuje z osobami dorosłymi w swej codziennej aktywności. Przyjmuje uwagi i sugestie w związku z popełnionymi błędami. Jest gotów podejmować działania w sposób planowy. Akceptuje ograniczenia swoich możliwości wynikające z jego wieku. Umie prezentować własne zdanie i słuchać opinii innych. Nawiązuje przyjazne kontakty z innymi ludźmi, współdziała z nimi i akceptuje ich odmiennosc.

Jest **ciekawy świata**. Chętnie korzysta z poznanych źródeł wiedzy i obserwuje zjawiska zachodzące w najbliższym otoczeniu. Potrafi wyciągać proste wnioski ze swoich obserwacji.

Jest **odpowiedzialny**. Wykazuje gotowość przewidywania skutków swoich działań. Potrafi odstąpić od działania, przewidując jego negatywne skutki. Rozumie potrzebę ponoszenia konsekwencji swoich działań.

Jest **rozważny**. Szanuje zasady bezpieczeństwa i higieny. Potrafi je stosować w swoich typowych czynnościach.

Jest **prawy**. Stosuje się do norm obowiązujących w jego otoczeniu. Rozróżnia zachowania złe i dobre, rozumie obowiązek podejmowania tych ostatnich, spieszy z pomocą słabszym, osobom starszym i niepełnosprawnym.

Sylwetka ucznia kończącego naukę w szkole

Absolwent klasy ósmej jest przygotowany do dalszej nauki zgodnie z obowiązującymi standardami. Samodzielnie funkcjonuje w swoim naturalnym otoczeniu: w domu i szkole. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych ludzi. Traktuje naukę jako coś oczywistego, atrakcyjnego, choć na ogół nie uczy się bezkrytycznie wszystkiego. Ma określony, dość szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca swój czas i które stara się rozwijać.

Jest **otwarty**. Wykorzystuje możliwości, jakie stwarza mu dom i szkoła. Rozumie (choć nie znaczy to, że przyjmuje z entuzjazmem) ograniczenia wynikające z jego wieku. Chętnie i skutecznie nawiązuje komunikację, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami. Interesuje się stawianymi przed nim zadaniami, potrafi planować swoje działania na rzecz ich realizacji.

Jest **odpowiedzialny**. Stara się przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia i gotów jest ponosić konsekwencje swoich czynów. Cieszy się z sukcesów. Akceptuje porażki. Napotykając na problem, stara się go rozwiązać. Jeżeli trzeba – zwraca się o pomoc do osób ze swojego najbliższego otoczenia i z niej korzysta. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty jej aktywności. Szanuje i pielęgnuje tradycje rodziny, szkoły, kraju.

Jest **ciekawym świata**. Chętnie gromadzi wiadomości korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo-skutkowe. Stara się poszerzać swoją wiedzę, rozwiązując problemy w sposób twórczy, jest aktywny umysłowo, wykorzystuje nowe źródła wiedzy.

Jest **krytyczny**. Potrafi selekcjonować i porządkować zdobywane informacje i ocenić ich przydatność do określonego celu.

Jest **rozważny**. Zna zagrożenia związane z życiem w swoim środowisku, modyfikuje swoje zachowanie w ich przewidywaniu. Potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym. Postępuje zgodnie z zasadami higieny.

Jest **prawy**. Rozróżnia dobre i złe uczynki w oparciu o system wartości obowiązujący w jego otoczeniu. W swoim zachowaniu wykazuje dobre intencje. Spiesz z pomocą tym, którzy jej potrzebują.

Jest **tolerancyjny**. Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i pożądanym. W każdym stara się dostrzec coś dobrego i go zrozumieć.

Jest **punktualny**. Dotrzymuje terminów. Sprawnie planuje swoje zajęcia. Szanuje czas – swój i innych ludzi.

Zasady pracy nauczycieli wychowawców

Każdy nauczyciel, a także pracownik szkoły, jest przede wszystkim wychowawcą.

W działalności edukacyjno-wychowawczej szkoły bardzo istotne miejsce mają zasady, jakimi w codziennej pracy kierują się nauczyciele wychowawcy. Tworzą one metodykę naszego oddziaływania na dziecko.

Oto one:

- **pozytywność oddziaływania** – która wyraża się w koncentrowaniu się na budowaniu wzoru pozytywnych zachowań zamiast wykorzenianiu „zła”, na przewadze nagród nad karami;
- **wzajemności oddziaływania** – w myśl której wychowanie odbywa się na drodze wspólnych przeżyć, wspólnie osiągniętych doświadczeń. Autorytet nie jest przypisany nauczycielowi z „mocy prawa”, lecz w głównej mierze wypracowany w oparciu o przykład osobisty. Relacje między nauczycielami i uczniami opierają się na wzajemnym szacunku, zaufaniu i dotrzymywaniu zobowiązań;
- **oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie** – to postulat tworzenia i wykorzystywania sytuacji wychowawczych związanych z życiem codziennym i tym, co nas otacza;
- **stopniowanie trudności** – to postulat rozpoznania możliwości dziecka i dostosowania zadań do ich poziomu tak, aby poprzez osiągnięcie sukcesów motywować do dalszego rozwoju;
- **współdziałanie** – zarówno jeśli chodzi o wykorzystanie i rozwijanie naturalnych tendencji dzieci do bycia i pracy w grupie, kształtowanie umiejętności przewodzenia grupie, samodzielności, inicjatywy, a także otwarta i jasna komunikacja uczeń – nauczyciel oraz, co bardzo ważne, nauczyciel – rodzic. Współdziałanie w procesie wychowania równoważy efekty współzawodnictwa i razem z nim stanowi integralną całość;
- **oparcie na zainteresowaniach** – pozwala nam najlepiej poznać dziecko, zaciekawić, wyzwolić autonomiczną motywację do nabywania umiejętności uczenia się.

Podstawy Programu Działań

Dydaktyczno-Wychowawczych Szkoły

Świadomi fundamentu i zasad naszego postępowania, pragniemy podejmować działania zmierzające do osiągnięcia ideału wychowawczego, określonego sylwetką ucznia szkoły.

Działania te opisaliśmy w odniesieniu do trzech podstawowych sfer rozwoju człowieka i stanowią one podstawę programu działań dydaktyczno-wychowawczych naszej szkoły:

- rozwój intelektualny,
- rozwój społeczny,
- rozwój fizyczny.

Sfera rozwoju intelektualnego

Standard: **Uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności określone podstawą programową i wykraczające poza nią.**

Służy temu:

- rozbudzanie ciekawości otaczającym światem,
- realizacja szkolnego zestawu programów nauczania,
- przygotowanie uczniów do zewnętrznych egzaminów,
- praca z uczniem zdolnym, wspieranie i pomoc uczniom mającym problemy w nauce,
- wykonywanie zadań dodatkowych, wykraczających poza podstawę programową.

Standard: **Uczeń posiada umiejętność uczenia się, wykorzystuje różne źródła informacji i techniki naukowe oraz wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce.**

Służy temu:

- wykorzystanie różnych źródeł informacji w procesie uczenia,
- stosowanie zróżnicowanych metod i technik pracy z uczniem,
- realizacja programów nauczania w odniesieniu i korelacji z życiem codziennym ucznia, odnoszenie się do doświadczeń i konkretnych sytuacji z życia,
- kształtowanie umiejętności krytycznej oceny treści przekazu,

- stwarzanie możliwości praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności podczas zajęć szkolnych i pozaszkolnych,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w codziennym życiu uczniów.

Standard: **Uczeń jest odpowiedzialny za własną naukę.**

Służy temu:

- zapewnienie obiektywnej, rzetelnej i regularnej oceny aktywności uczniów,
- stwarzanie sytuacji, w których uczniowie wykazują się samodzielną pracą w różnych sferach życia szkoły,
- kształtowanie nawyku systematyczności i dobrej organizacji pracy,
- kształtowanie umiejętności wytrwałego dążenia do celu, pokonywania pojawiających się trudności,
- rozwijanie umiejętności analizowania i rozwiązywania sytuacji problemowej.

Standard: **Uczeń rozpoznaje swoje możliwości i potrafi je wykorzystać, rozwija swoje zainteresowania.**

Służy temu:

- stwarzanie uczniom możliwości prezentacji swoich zainteresowań, umiejętności, osiągnięć, „talentów”,
- rozwijanie umiejętności prezentacji własnych osiągnięć,
- rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań uczniów.

Standard: **Uczeń potrafi komunikować się w różnych sytuacjach, poprawnie posługuje się językiem ojczystym.**

Służy temu:

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i wykorzystywania różnych form komunikacji: werbalnej, niewerbalnej, bezpośredniej i medialnej,
- zapoznanie uczniów z różnymi formami przekazu: wydawnictwa informacyjne, literatura, czasopisma, teatr itp.,
- kształtowanie nawyków używania poprawnej polszczyzny, zwrotów grzecznościowych w różnych sferach życia,
- wprowadzanie uczniów w świat kultury i sztuki polskiej i światowej,
- kształtowanie umiejętności dialogu, dyskusji, negocjacji.

Sfera rozwoju społecznego

Standard: **Uczeń jest uczciwy, odpowiedzialny na miarę wieku, jego zachowanie cechuje patriotyzm i kultura osobista.**

Służy temu:

- kształtowanie postawy szacunku wobec innych ludzi,
- kształtowanie kulturalnych zachowań (używania zwrotów grzecznościowych, punktualności),
- stwarzanie sytuacji umożliwiających stosowanie zasad dobrego zachowania,
- kształtowanie postawy patriotyzmu i szacunku wobec symboli narodowych.

Standard: **Uczeń jest aktywny w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.**

Służy temu:

- stwarzanie możliwości wspólnych działań na rzecz szkoły, uczniów, rodziców i nauczycieli,
- stwarzanie sytuacji wychowawczych sprzyjających rozwijaniu aktywności społecznej.

Sfera rozwoju fizycznego

Standard: **Uczeń dba o prawidłowy rozwój i sprawność fizyczną, troszczy się o swoje zdrowie poprzez: racjonalne żywienie, nawyki higieniczne, ćwiczenia fizyczne oraz pozytywne myślenie.**

Służy temu:

- kształtowanie świadomości etapów rozwoju swojego ciała,
- kształtowanie zachowań sprzyjających prawidłowemu rozwojowi fizycznemu,
- kontrolowanie i analiza rozwoju fizycznego uczniów,
- kształtowanie nawyków racjonalnego żywienia,
- poznanie i stosowanie zasad bezpieczeństwa w różnych miejscach i sytuacjach,
- kształtowanie nawyku pozytywnego myślenia i postrzegania świata.